

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Valentin Ixari,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Ixari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Departamentul Instituțiilor Penitenciare din cadrul Ministerului Justiției (în prezent Administrația Națională a Penitenciarelor) cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absență forțată de la lucru și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Valentin Ixari și s-a menținut hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Valentin Ixari,

constată:

La 05 octombrie 2017, Valentin Ixari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Departamentul Instituțiilor Penitenciare din cadrul Ministerului Justiției (în prezent Administrația Națională a Penitenciarelor) cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absență forțată de la lucru și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a menționat că a activat în funcția de șef-adjunct al Penitenciarului nr. 16-Pruncul al Departamentului Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției.

Prin ordinul nr. 733 emis de Ministerul Justiției la 08 septembrie 2017, față de dânsul a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de concediere din sistemul penitenciar, în temeiul art. 24 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la sistemul penitenciar, pentru atitudine neglijentă față de îndeplinirea obligațiilor funcționale, manifestată prin neinformarea procurorului și Avocatului Poporului despre depistarea la 24 august 2017 a deținutului Andrei Braguța cu leziuni

corporale, precum și neinformarea rudelor deținutului despre decesul acestuia la 26 august 2017.

Reclamantul a remarcat că a luat cunoștință de ordinul nominalizat la 11 septembrie 2017, și nu este de acord deoarece temeiul pentru care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub forma concedierii din sistemul penitenciar nu corespunde prevederilor art. 20 din Legea cu privire la sistemul penitenciar.

Deopotrivă, au fost încălcate regulile de efectuare a anchetei de serviciu, iar prin aceasta i s-a încălcat dreptul său la o examinare echitabilă a cazului. Însăși ancheta de serviciu a fost efectuată superficial, nefiind identificate toate circumstanțele cazului.

Reclamantul a relevat că, deținând funcția de șef-adjunct al Penitenciarului nr. 16-Pruncul, nu se face vinovat de producerea încălcărilor pentru care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară.

Mai mult decât atât, încetarea raporturilor de serviciu cu pârâțul urmau să aibă loc anterior aplicării sancțiunii disciplinare, încă la 07 septembrie 2017, în temeiul cererii depuse privind încetarea raporturilor de muncă în legătură cu ieșirea la pensie.

Astfel, reclamantul Valentin Ixari a solicitat să fie considerat drept ilegal și anulat ordinul nr. 733 emis de Ministerul Justiției la 08 septembrie 2017; a-l restabili în funcția anterior deținută de șef-adjunct al Penitenciarului nr. 16-Pruncul al Departamentului Instituțiilor Penitenciare din cadrul Ministerului Justiției, începând cu ziua concedierii – 11 septembrie 2017; a încasa salariile și suplimentele stabilite de legislație pentru perioada absenței forțate de la lucru, calculate de la ziua concedierii până la momentul repunerii în funcție; și a compensa cheltuielile de asistență juridică.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, (vol. II, f.d. 52, 57-61) acțiunea depusă de Valentin Ixari a fost respinsă.

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 95, 96-103), apelul declarat de Valentin Ixari a fost respins ca neîntemeiat și s-a menținut hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 232 alin. (3) din Codul de executare; pct. 26 și pct. 523 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006; și art. 85 alin. (1), (2) și (4¹) din Codul muncii.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, sancțiunea disciplinară aplicată lui Valentin Ixari a succedat în urma desfășurării unei anchete de serviciu prealabile, în cadrul căreia reclamantul a fost audiat de două ori. Prin urmare, acestuia i-a fost asigurată posibilitatea de a-și argumenta poziția de apărare, de a aduce probe în acest sens și de a lua cunoștință de materialele anchetei de serviciu.

Astfel, instanțele inferioare au conchis că ordinul nr. 733 emis de Ministerul Justiției la 08 septembrie 2017 corespunde tuturor exigențelor normative stabilite, or, răspunderea disciplinară a reclamantului Valentin Ixari a survenit ca o reacție absolut întemeiată a angajatorului, urmare a inacțiunilor salariatului, manifestate prin încălcarea cu vinovăție a îndatoririlor prevăzute de art. 232 alin. (3) din Codul de executare; pct. 26 și pct. 523 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006.

Subsecvent, instanțele de fond au remarcat că neinformarea de către Valentin Ixari a Avocatului Poporului despre deținutul Andrei Braguța nu a constituit obiectul cercetării disciplinare în privința acestuia. Or, conform § 32 din Raportul special privind rezultatele investigării din oficiu a cazului de deces în custodia statului a cetățeanului Andrei Braguța, elaborat de către Avocatul Poporului, se desprinde faptul că ultimul a fost informat de către autoritățile sistemului penitenciar despre decesul în cauză.

La fel, în speță, nu au putut fi reținute afirmațiile reclamantului privind încetarea raporturilor de serviciu la 07 septembrie 2017, în temeiul cererii depuse privind încetarea raporturilor de muncă în legătură cu ieșirea la pensie, deoarece acesta nu a respectat termenul obligatoriu de notificare a angajatorului cu o lună înainte de demisie, condiție instituită la art. 85 alin. (4¹) din Codul muncii.

La 13 august 2018, Valentin Ixari a declarat recurs împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 106-118).

În motivarea recursului a transpus mot-a-mot argumentele cuprinse în cererea de apel și a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în cererea de apel, lăsându-l fără nicio argumentare. Circumstanța dată denotă faptul că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 118 din Codul de procedură civilă și art. 24 din Legea contenciosului administrativ, încălcându-i astfel, dreptul la un proces echitabil.

Recurentul Valentin Ixari a solicitat admiterea recursului și casarea deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă acțiunea depusă de Valentin Ixari.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când i-a fost comunicată lui Valentin Ixari decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Cahul, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Valentin Ixari, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel motivată (vol. II, f.d. 71-76). Astfel se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel. Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla

expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Valentin Ixari nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Valentin Ixari nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Valentin Ixari a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valentin Ixari împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valentin Ixari împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Ixari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Departamentul Instituțiilor Penitenciare din cadrul Ministerului Justiției (în prezent Administrația Națională a Penitenciarelor) cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absență forțată de la lucru și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan